

Årsmelding 2014

Selbu og Tydal Historielag

1. Tillitsvalgte i 2014:

Styret:	Navn:	Sted:	Valgt t.o.m.
Leder	Odd Svelmoe	Tydal	2014
Nestleder	Guri Fuglem	Selbu	2014
Sekretær	Bjørg Jofrid Kulseth	Selbu	2015
Økonomi/anvisning	Idar Oliver Aspen	Tydal	2015
Styremedlemmer:	Bjarne P Grøtte	Selbu	2014
	Kolbjørn Flakne	Selbu	2015
	Jostein Sandvik	Selbu	2014
	Liv Lien	Neadalslaget	2014
Vararepresentanter:	Ingebrigt Garberg	Selbu	2015
	Jorunn Skrødal	Selbu	2015
	Brit Kjøsnes, Brenn	Selbu	2014
	Karl Nygård	Tydal	2015
	Arvid Magnar Græsli	Tydal	2014
Revisorer:	Mikal Kulset	Selbu	2014
	Brynhild Berge	Selbu	2014
Valgkomité: (leder)	Karen Jorid Uthus	Selbu	2014
	Merete Lien	Tydal	2015
	John Rolseth	Selbu	2016

Victoria Genobaten Svelmoe er engasjert som kasserer og innkreving av medlemskontingent for 2014. Idar Oliver Aspen er ansvarlig for kontroll og anvisning av alle regnskapsbilag.

2. Medlemmer:

Totalt har laget 183 medlemmer derav 5 nyinnmeldte. Det er en nedgang på 12. 8 lokale lag og organisasjoner står som medlemmer. Gjennomsnittsalderen er høy. Bare 3 personer er under 50 år, så vi har en jobb å gjøre for å få med yngre folk. Laget har 8 æresmedlemmer.

3. Årsmøtet 2013:

Årsmøtet for 2013 ble holdt på Selbutunet tirsdag 4. mars 2014. 35 medlemmer deltok i forhandlingene. Det ble et godt og konstruktivt møte hvor mange kom med spørsmål og kommentarer til de enkelte sakene. Alle vedtak var enstemmige. Etter at møtet var ferdig, fikk Harald Voldseth gave og takk fra styret for mange års innsats som sekretær i laget.

Etter at møtet var ferdig, holdt Hauke Haupts et interessant foredrag om det arbeidet med restaurering av «Storbrygga» som er blitt gjort i regi av fylkeskommunen. Historien bak selve

bygget, men også det reint bygningsmessige tilsier sterkt at brygga bør bli tatt vare på for framtiden.

4. Styremøter og saker:

Det har i løpet av året vært holdt 6 styremøter og behandlet 68 saker samt 64 referatsaker. I tillegg har vi hatt flere møter med representanter fra Meråker, Hegra og Lånke historielag i arbeidskomiteen for registrering av setervoller innen Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Vi har alle godt utbytte av dette samarbeidet da vi har mange felles interesser.

5. Regnskapet for 2014

Regnskapet viser et underskudd på kr 60 061,15 mot budsjettert kr 27 000,-. Egenkapitalen er blitt redusert fra kr 611 863,01 til kr 362 041,86. Isolert sett – uten at en går dypere inn i tallene – kan det se ut som om Historielaget er på rak veg mot konkurs og undergangen.

Realitetene er langt bedre enn de tørre tall viser til. Beholdningene av bøker som laget har hatt på lager, hadde en verdi pr. 1.1.2014 på kr 189 760,-. Verdien er basert på trykkekostnader for hver enkelt bok multiplisert med antall bøker på lager. Vi selger noe hvert eneste år, men før eller seinere blir markedet «mettet». I 2014 solgte vi bøker for kr 6 870,- brutto. Vi vil neppe få solgt ut hele opplaget. For å unngå at verdiene til laget etter hvert blir kunstig høye, ble verdien av bøker satt til kr 0- null pr. 1.1.2014. Usolgte årshefter har aldri blitt verdsatt.

Siden regnskapet føres etter kontantprinsippet, kan tallene sprike ganske mye fra et år til et annet. Budsjetterte utgifter som ikke er blitt betalt i året, eller oppgjør for salg av blad som blir betalt neste år, fører til slike avvik. Vi innvilger også tilskudd til en del prosjekt hvor pengene blir utbetalt etter at prosjektet er ferdig. Vi kan også i enkelte saker gi beløp på forskudd. I 2014 betalte vi ut kr 62 038,-, mens budsjettet var stipulert til bare kr 40 000,-.

Lageret av bøker og hefter i Selbu og Tydal er blitt forsikret mot skade for kr 400 000,- hos Eika Forsikring. Her har vi bl.a. lager av gamle hefter av «Jul i Neadalen» helt siden 1978. Det utgjør til sammen flere tusen hefter som ikke står med verdi i balansen. Siste 3 år har vi solgt hefter for kr. 11 095,-. Reell verdi av bøker og hefter må justeres med jevne mellomrom.

6. Representasjon, kurs mv:

Det har vært liten møteaktivitet fra styrets side utenom Neadalføret i 2014. Det kan ha sin forklaring at de fleste styremedlemmene begynner å «*nå voksen alder*» og ikke lenger er så interessert i møter og konferanser. Ellers er mange av oss travelt opptatt med mange andre gjøremål – både privat og for andre lag. Fylkesårsmøtene blir prioritert, for vi har utbytte av å treffe andre og diskutere felles problem og utfordringer. I 2014 kunne ingen møte.

Leder skrev en artikkel i årboka til Meråker Historielag i år. Temaet var det århundregamle spesielle samarbeidet og kommunikasjonen mellom Stordalen og Tydal. Boka ble lansert på årsmøtet. Det var interessant å høre og se hva andre lag driver med. Det dukket opp noen nye tanker om hvordan laget vårt kanskje kunne drives bedre og ikke minst få til større aktivitet og interesse blant medlemmene... I 2014 har samarbeidet med prosjektet om seterdrift i

Skarvan og Roltdalen ført til at vi 4 nabolaga er blitt mye bedre kjent. Vi har alle fordeler av å ha fortsatt utvidet kontakt og samarbeid.

7. Aktuelle saker og prosjekt.

Sjøbygdprosjektet – Nye kart på sørsiden av Selbusjøen

På grunn av langvarig sykdom klarte ikke den engasjerte karttegneren å få rentegnet og fullført kartene for Selbu og Klæbu i 2014.

Jul i Neadalen.

«Jul i Neadalen» kom ut for 37. gang i slutten av november. Av opplaget på 2.000 hefter er nesten 1 500 blitt solgt eller brukt på annet vis. Totalt viser salget lokalt en viss nedgang, mens salget på Stjørdal, Hell og Hommelvik øker fra år til år. Før fikk vi solgt mere lokalt fordi skolebarna gikk (*ble kjørt*) fra hus til hus – og folk kjøpte. Bortsett fra Selbustrand som ikke kunne selge i år, var det hele 6 salgssteder i Selbu og 3 i Tydal hvor bladet var lagt ut helt til omkring 15. januar. I tillegg kjørte vi rundt omkring i Flora og fikk bra salg. På julemartnan i Selbu solgte vi også ca.100 hefter. I 4 år nå kan folk også abonnere på heftet. Blad og bøker er også til salgs på vår hjemmeside. Nesten 40 benytter seg nå av dette tilbudet. Lengst unna er en kunde fra Tyskland som får bladet sendt via en bokhandel i Frankfurt.

Historielaget har hatt stor hjelp fra annonsører gjennom alle år. Minst et titalls bedrifter har hatt annonse i bladet helt siden starten. Det er stadig flere lag og organisasjoner som er avhengig av å ha støtte til drifta av laget sitt. Fra omkring 150 annonsører for noen få år siden har tallet blitt redusert jevnt til godt og vel 100. De fleste av disse tegnet en «liten» annonse til kr 200,-. Alle annonsørene fikk tilsendt bladet «*gratis*» først i desember. Dessverre var det en del som ikke betalte regningen de fikk tilsendt. Dette førte til en runde eller to med puring samt ekstraarbeid og portoutlegg. Da vi regnet med – og håper – at de fleste annonsørene fremdeles kjøper bladet til privat bruk eller til de ansatte, fant vi ut at vi kunne kutte ut 8 sider med annonser og heller få 8 sider mer med godt historisk stoff i stedet!!

Samtlige 37 årganger av «Jul i Neadalen» fra 1978 til og med 2014 er til salgs for ca. halv pris. Laget har trykt opp nye hefter, slik at det nå er minimum 20/30 eksemplarer av samtlige årganger på lager. For nye generasjoner med kunder er dette litt av en «*lokal skattkiste*». For 2015 kan alle som vil ha en komplett historiebok, bestille samtlige årganger til en pris av kr 1 000,-. (*Ved mindre bestillinger blir prisen redusert tilsvarende. Pris er fra 20, 30 eller 50 for aktuelle årganger*). Kjøpere kan enklest gå inn på <http://www.selbuogtydalhistorielag.no> for å finne ut hva vi har av bøker mv. Bestilling av hefter og bøker kan også sendes til laget pr. e-post: leder@selbuogtydalhistorielag.no – eller telefon: 73 81 53 49 og mobil 928 26 776.

Registrering av gamle jernvinneanlegg.

Det har vært liten aktivitet på dette feltet i 2014. Det finnes helt sikkert flere anlegg som ikke er blitt «*gjenfunnet*». Vi håper at flere vil starte opp leting på nyåret. Historielaget bevilget midler i 2012 til å sette opp skilt og merke anlegget som ble funnet ved Fjoromsbekken i Flora. Arne Espelund og fylkesarkeologen har undersøkt området og blitt enig om skilting og tekst. Dessverre har ikke fylket prioritert dette prosjektet siden da, men vi håper at funnet kan bli markert nå i 2015. Flere anlegg skal også ligge i det samme området. Det er funnet få anlegg så langt i Tydal. Ivrige letere har store sjanser til å finne «*sitt*» anlegg!

Trimveger på Selbustrand – herunder «Gammelvegen Fuglem – Fosshode bru.

På Selbustrand er det blitt ryddet en trimløype på ca. 3 km fra Grøtem langs «*gammelvegen*» utover mot Solem. I tillegg er det to steder, i «Børgdalen» og på «Kårstad», blitt laget gapahuk med bål plass hvor folk kan sitte tørt og lunt og nyte både kaffen og naturen. Flere steder av historisk interesse; bl.a. kvernhus i Dambekken, er eller vil bli skiltet.

Styret i Historielaget har gjort vedtak om å fortsette arbeidet med veger og merking i 2014/15. Dette gjelder det den gamle hovedvegen fra omkring 1850 på ca. 7 km fra Fuglem over skogen ned til Fosshode bru. Finansieringen er i orden, bl.a. har Gjensidigestiftelsen gitt kr 115 000,- i tilskudd. I tillegg kommer SMIL-midler. Arbeidet er planlagt ferdig i løpet av 2015. I området finnes det mange steder av historisk verdi bl.a. for slått og setring; jfr. artikler i årets «Jul i Neadalen». Vi håper at «*strandbyggene*» fortsatt stiller opp og bidrar til at grenda får enda et nytt flott trim- og fritidstilbud!

Restaurering av Storbrygga – og Storaunestuggu.

Flere medlemmer og interesserte har også i 2014 bidratt med hjelp til å utbedre og restaurere Storbrygga. Dette har foregått i regi av Sør-Trøndelag fylkeskommune ved Hauke Haupts.. Vi har ingen muligheter for å ta på oss noe ansvar, men Guri Fuglem har vært lokal kontakt mot fylket. Et restaurert bygg med sin unike beliggenhet og historie kunne ha blitt en berikelse på mange vis for selbusamfunnet! Kanskje «Storbryggas venner» bør bli stiftet!?

Tilsvarende har Tydal kommune sitt problem med manglende vedlikehold av Storaunestuggu, som er fredet mens de hadde bistand fra fylkeskonservator Birgitta Odèn, ble det planlagt og startet opp et høyst nødvendig restaureringsarbeid. Etter at kommunen sa opp avtalen for flere år siden, er det knapt blitt gjort noe. Forfallet på det snart 350 år gamle bygget øker fra år til år. Om ikke noe blir gjort – *snart*; så kan hele bygget kollapse. Kommunen ville helt sikkert ha fått både faglig og økonomisk hjelp til restaureringsarbeidet – om den hadde søkt bistand. Det er et tankekors at det finnes både vilje og millionbeløp for å rive et fullt brukbart bygg på knappe 50 år, mens de ansvarlige lukker øynene for det som skjer med Storaunestuggu! En må lure på om det ikke lenger finnes kulturhistorisk interesse innenfor kommuneledelsen?

8. Samarbeid med andre om aktiviteter mv.

Samarbeidet mellom oss og historielagene i Meråker, Hegra samt Lånke om **Prosjektet: Kartlegging av seterulturen og tradisjonsbruken av setrene i Skarvan og Roltdalen Nasjonalpark** er kommet godt i gang. De fleste setrene ligger i Selbu og i Meråker. I Hegra (Sondalen) og Lånke er det få setrer. I Tydal ligger det ingen setrer innenfor parkområdet, men det finnes gamle husrester samt slåtter og beiter nær eller innenfor grensa. Lagene har fått et tilskudd til prosjektet på kr 125 000,- fra Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) og Områdestyret for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Mye er allerede registrert, og arbeidet skal bli ferdig i løpet av 2015. I oktober ble det gjennomført en seterkveld i Neatun i Selbu som fikk stor oppslutning. Over 200 personer møtte opp, og de fikk alle en lang og trivelig kveld med «mimring» over en tid som nå er forbi. Riktignok var det mye arbeid og slit med seterlivet, men de gode minnene finnes ennå hos de eldre. Det er på høy tid at historien om seterlivet blir bevart for framtiden.

9. Bidrag til tiltak og turer om vår lokalhistorie:

Det er ikke blitt arrangert spesielle tematurer i egen regi i 2014. Derimot har vi totalt gitt kr 62 038,- i bidrag og tilskudd til flere andre lokale lag og personer. Disse er: Selbu Kvernsteinlag kr 27 038,- (CD og brosjyre om kvernfjellfilmen), Selbu lasskjørerforening kr 15 000,- (Bidrag tur til Røros med kvernstein), Øverbygddrekinj kr 5 000,- (CD), Anne Bårdsgård kr 10 000,- (Bokverk om Selbustriking), Vikvarvet i.l., trimgruppa kr 2 000,- (tursti til Guldsethborga) og Tydal pensjonistforening kr 3 000,- (Setring, slått og gjeting).

10. Historielagets hjemmeside:

Vår hjemmeside: <http://www.selbuogtydalhistorielag.no> ble startet opp i 2014. Ansvarlig for sida og oppdatering der er Jostein Sandvik. En god del stoff er allerede blitt lastet inn, men det er fremdeles mye som kan komme inn på sida. Vi er avhengig av observante lesere. Om noen har kjennskap til noe som kan/bør inn, eller mener at noe er feil, er vi takknemlig for innspill.

Styret takker medlemmer og andre for stor aktivitet og interesse for vårt arbeid i 2014. Vel møtt til turer og ekskursjoner samt bistand og hjelp i vårt videre arbeid for 2015!!

SELBU OG TYDAL HISTORIELAG - STYRET